

[Ib Nørlund.]

sig til at sige, at der er noget, man ikke forstår — det er jo noget, der altid er farligt at sige — eller siger, at der er noget, man ikke synes hænger rigtig sammen, så er det ikke just altid, man får et regulært svar. Dér har jeg bemærket, at der bl. a. findes følgende metoder for at give svar eller ikke at give det. Der er den, at ministeren, ofte med et venligt smil, erklærer, at han i og for sig heller ikke forstår det pågældende. Det er måske den mest menneskelige metode, men den er i sin afvæbnende karakter også en farlig metode. Den ligger særlig landbrugsministeren nær.

Eller ministeren kan, ofte med en hovedrysten der skal virke overbærende, afvise, at der overhovedet er noget problem. Det har den fordel, at han ikke kommer til at sige noget, som yderligere kan åbenbare uholdbare ting i sagen, og jeg tror, statsministeren vil genkende den metode.

Eller ministeren kan, ofte så ordret at det i hvert fald vidner om en god hukommelse, gentage, hvad han en gang har sagt. Det har den samme fordel som før nævnt, men det har unægtelig den ulempe, at det ikke bidrager noget som helst til uddybning af sagerne.

Det er vitterlig ikke ministrene, der først og fremmest bevæger sig med snærende bånd over for folketing og markedsudvalg, men det er omvendt, og netop det, at man har disse midler til rådighed, burde være en forpligtelse til at omgås dem med yderste varsomhed. Det er ikke metoder, der er ulovlige, men grænserne til det, som i ministeransvarlighedsloven kaldes at give urigtige og vildledende oplysninger, kan unægtelig blive særdeles flydende, og det nødsager en kritisk kontrol til at vise opmærksomhed for at finde frem til det, man kan kalde de løse ender i ministrenes forklaringer, og trække i dem for at få sammenhængen i tingene virkelig frem. Det kan ikke kaldes sabotage, sådan som hr. Stetter gør det, det er sådanne sager, som nu er draget frem her, og som viser, at man er gået over de grænser, som den parlamentariske kontrol må kræve. Derfor kan de ikke affærdiges som ubetydelige sager, men de drejer sig om virkelig store og afgørende ting, navnlig spørgsmålet om at gøre EF mere og mere til et politisk organ.

Den polerede efterrationalisering, som udenrigsministeren her har foredraget, er ikke en redegørelse for observatørsagens udvikling. Den omgår en hel række af de mest afgørende punkter. For det første selve den ting, som for så vidt erkendes eller i hvert fald lyser ud af erklæringen, at man fra starten af har villet reducere spørgsmålet til en ekspeditionssag, som det er sagt. Det er et skridt, der som sin logiske følge har, at man går uden om den parlamentariske kontrol. Når jeg siger, at det lyser ud af forklaringen, så tænker jeg på alle henvisningerne til, at ingen havde tænkt på, at det spørgsmål var politisk. men også på, at man har strøget de motiveringer, som man ellers har brugt ved at sammenligne denne observatørstatus med sådanne politiske organer som Den arabiske Liga, De afrikanske Staters Union osv.

I virkeligheden siges der i de EF-dokumenter, man henviser til, ikke noget rent ud om det med observatørstadiet, men kun om formålstjenlige forbindelser og al den slags.

Den næste ting er, at fra og med at det blev klart, at der i markedsudvalget ikke var garanteret det sædvanlige flertal for ministerens standpunkter, så lovede ministeren at respektere dette i de erklæring, han ville afgive i Ministerrådet. Nu er det som sagt blevet bekendt, hvad han sagde, og som man har kunnet høre, var det unægtelig et ejendommeligt stykke prosa, som måske kunne blive optaget i danskboøger som eksempel på, at man kan skrive én sætning på over 20 linjer. Men det, som man igennem denne erklæring ikke gjorde, var netop at tage det forbehold, som man havde lovet. Man siger altså, at visse partier osv. — det er ikke særlig forståeligt — har et andet synspunkt, men der er ikke noget forbehold i det, og derfor ser man også at den franske formand er aldeles uberørt af denne sensationelle erklæring, finder den inderlig ligegyldig og straks giver sig til at snakke om, hvornår man skal mødes næste gang.

Endvidere er der et spørgsmål, som jeg allerede har prøvet at fremdrage tidligere, men som jeg gerne vil prøve at fremdrage på ny. Det er det, at der efter behandlingen, nærmere betegnet den 25. september, produceres et dokument fra udenrigsministeriet, dvs. samme dag som behandlingen foregår i det udenrigspolitiske nævn, som er ret så